

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVIII, broj 25

19. lipnja 2008.

cijena 100 Ft

Predsjednik Republike Mađarske László Sólyom 4. lipnja posjetio je martinačku osnovnu školu i sastao se s predsjednicima hrvatskih samouprava iz sedam podravskih sela

Foto: Branka Pavić Blažetin

Komentar

U gradišćanskom finišu školskoga ljeta

Prošloga petka zadnji put su zvonili u naši škola pred dugim ferijalnim časom, a u jednoj gradišćanskoj ustanovi ta zvončac je zlamenovao i konačnu odluku samouprave o kobnom kraju. Na Undi od septembra neće se jur otpriti školska vrata, ni lisa od čuvarnice. Uzrok tomu je kot i u svi drugi slučajji, manjkanje dice. Otkad djelam kod Hrvatskoga glasnika, a tomu će dojuče ljeta biti jur 15 ljet, mogli smo oplakivati zatvaranje prisičke škole, nardanske čuvarnice, lani ukidanje nastave u gornji razredi u Hrvatskom Židanu, a sad je i Unda stala silom prilik u red. Svi mi znamo da naša mala sela, prlje ili kasnije svagdir će ova žuka sudbina uloviti, jer kade nije dice, tamo je i vlast nemoćna. Sa školom bojsek odleti i krajnje ufanje za spašavanje hrvatskoga jezika iako u neki veći škola je znamda jezično podučavanje, polag sjajnih uspjehov na jezični ispiti, samo mrcvarenje, po neki roditelji nepotribni, uzaludni tarhet za školare. Nažalost, sve gušće se najdemo s takovimi mišljenji. Ako željimo dati neku analizu minuloga školskoga ljeta, onda svakako moramo naglasiti da u petroviskoj Dvojezičnoj školi prvi dvojezični razred je zašao u gornji, 5. razred, i uspješno je završio ovo ljet. U Koljnofu s prvimi trimi razredi je školska kolektiva prikprošla na prvi dvojezični prepreka. Bizonja je pak pred kratkim najavila da od septembra i tamošnja osnovna škola štarta s dvojezičnom nastavom. Ipak je već nek radosna ta vist da Gradišće od jeseni ima tri dvojezične škole. U nabranjanju ostale su nam još škole u Kemlji, Gornjem Četaru s relativno velikim brojem dice, i kade se jednako podučava, paralelno s hrvatskim, i narodnosni nimški jezik. U Kisegu nadalje funkcionira još i u već grupa u okviru Hrvatske manjinske samouprave podučavanje jezika, a to stoji i za židanske najavljenike u Bersek školi. U Horpač idu undanska dica, kade je takaj osigurana hrvatska nastava, a sambotelska škola „Mihály Váci” s jednom manjom grupom školarov se spozna s hrvatskim jezikom. Deset ljet teče hrvatski predškolski odgoj u sambotelskoj čuvarnici „Mesevár”; ja se bojsek čudim da ta okrugli jubilej još nikomur nije došao napamet, bar za jedno skromno slavlje. Sve u svemu, mi u ovoj regiji još moremo biti srićni da nam gorje nije nastalo. Ono što imamo, morali bi još vekšim oprezom čuvati, a to se u prvoj liniji odnosi na naše odgojno-obrazovne ustanove. A što reći pri fajrontu školskoga ljeta? Djelo na krajvrćji, neka slijedi zaslužno počivanje ter u doživljaji bogate ferije!

-Tiho-

„Glasnikov tjedan”

Najljepše je biti Hrvat kad igra Hrvatska. Ovih smo dana u potpunosti uživljeni u gornji reklamni slogan i živimo ga iz utakmice u utakmicu koja se odvija na EURO 2008. Zahvatilo nas je svojevrsno oduševljenje i zanos, navijački trans kojemu se ne nazire kraj. Nitko nema takve navijače ni takvu momčad. Sposobni smo za sve pobjede, dojam je i opće stanje duha koje je zahvatilo sve nas, Hrvate i u matičnoj domovini i izvan nje, nakon prekrasne hrvatske pobjede nad njemačkom vrstom. Izabranici Slavena Bilića smiješe nam se sa svih strana i pozivaju nas na slavlje. Kockaste tribine pokazuju kako nitko nema takve navijače, prepune bečke i klagenfurtske ulice u kvadratićima crveno-bijelih boja i plavim hrvatskim bojama, zastave na automobilima. Osjećamo se sretnima i volimo skromnoga Slavena Bilića s naušnicom u uhu. Čovjeka koji vjeruje u svoju momčad i ona u njega. Povijesna pobjeda nad Njemačkom otvorila je Hrvatskoj vrata u četvrtfinale, u kojem će igrati s Turskom koja je nadigrala Češku. Tri uzastopne pobjede. Pobjeda nad Poljskom i način na koji je pobijedena poljska reprezentacija, iako nije bilo čak devetorice standardnih igrača, bila je fantastična i potvrdila Bilićeve riječi kako hrvatska nogometna vrsta nema drugu momčad.

I put u Beč na susret Hrvatska–Turska, u petak, 20. lipnja.

Završila je još jedna školska godina. I početak i kraj su prilike za sabiranje iskustava, sažimanja, brojenja i ocjenjivanja, pa tako i hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Odvijaju se posljednja Croatia-dina natjecanja, Mala ljetna škola hrvatskoga jezika u Santovu, čekaju nas jezični tabori Hrvatske državne

samouprave, najvišega političkog tijela Hrvata u Mađarskoj, u Vlašićima na otoku Pagu s dvjestotinjak učenika.

Ubrzano se radi na obnovi stare zgrade pečuške hrvatske škole koja bi trebala zasjati u novom ruhu početkom nove školske godine, pregovara se i lobira oko sredstava nužnih za izgradnju novog učeničkog doma za hrvatsku školu u Santovu, od sljedeće školske godine u Martinčima se podučava potpuno dvojezično od prvoga do osmog razreda, i Bizonjci žele polako od 1. rujna prijeći na dvojezičnost, u Petrovom Selu od sljedeće školske godine dvojezičnost će biti u prvih pet razreda, a u Koljnofu u prva tri razreda. U isto vrijeme predsjednik Mađarske László Sólyom se prilikom svoga posjeta martinačkoj školi čudi kako to da Hrvati u Mađarskoj ne zahtijevaju jednojezične škole.

Branka Pavić Blažetin

Predsjednika Sólyoma dočekali su učenici martinačke osnovne škole s poklonom i prigodnim programom na hrvatskom jeziku, 4. lipnja u Martinčima

Aktualno

Institucionalno povezivanje: Sambotel–Zagreb

Sporazum o znanstvenoj i nastavnoj suradnji

Sporazum su potpisali (sliva) prof. dr. Karlo Gadanji, predsjednik Zapadnougarskoga sveučilišća „Savaria”, ter prof. dr. Marko Pranjić, voditelj Hrvatskih studijov u Zagrebu

Na poticaj predsjednika Hrvatske manjinske samouprave u Sopronu dr. Franja Pajrića, 6. junija, petak, napodne su Sambotel posjetili profesori Sveučilišća iz Zagreba ter ujedno i zastupnici Centra za hrvatske studije s namjerom da bi u zgradi Sveučilišnoga centra „Savaria” potpisali sporazum o znanstvenoj i nastavnoj suradnji. Goste, prof. dr. Marka Pranjića, voditelja Hrvatskih studijov u Zagrebu, ter njegove kolege, tajnika Hrvatskih studijov mr. sc. Marinka Šiška i povjerenika za međunarodnu suradnju doc. dr. sc. Danijela Labaša primio je u svojem uredu predsjednik Sveučilišnoga centra u Sambotelu, prof. dr. Karlo Gadanji, u pratnji brojnih profesorice s kroatistike ter dr. Franja Pajrića i direktorice Dvojezične škole iz Koljnofa Agice Sárközi. Kako je rekao voditelj Hrvatskih studijov u Zagrebu dr. Marko Pranjić, presrićni su bili da Sambotelu su mogli doći u susret, i veseli se da postoji interes za razmjenu studentov. – *Mi smo vam na raspolaganju s našimi studentima u ovoj međunarodnoj suradnji u koj bi se mogli oni angažirati u vaši gradišćanski škola i vašoj seoskoj sredini da na takov način dobiju neku praksu. Mi jesmo zato da na tom putu suradnje krenemo, usput nadogradjujemo, poboljšavamo i minjamo neke stvari, ali u svakom slučaju smo zainteresirani da vam nudjamo maksimalnu uslugu, a vjerojatno ćemo trebati i mi neke vaše usluge* – je rekao zagrebački peljač delegacije, a od njega je

prikzeo rič prof. dr. Karlo Gadanji ki je potpisanje dotičnoga dokumenta nazvao i povijesnim trenutkom i nastavio: – *Ovo je za nas jako važna stvar i zato jer sa Zagrebom ja i ne znam koliko ljet suradjujemo, morebit je tomu i dvadeset ljet, ali nigdar ništa nismo potpisali, a ipak je svaka suradnja onda oficijelna ako se najde na papiru ter na toj osnovi se moremo naticati. Velika mi je čast da danas moremo potpisati ov sporazum i ufam se da ova suradnja će biti jako korisna za nas, za vas, za naše Gradišćanske Hrvate, za naše studente i za sve Hrvate ovde u Ugarskoj.*

Za ovimi riči sporazum o znanstvenoj i nastavnoj suradnji su svojim potpisom zapečatili dr. Karlo Gadanji i dr. Marko Pranjić. Sporazum traje ljetodan i automatski se produžuje ako nijedna strana ne prekine ugovor. Dokument služi i kot oficijelni okvir suradnje za one jezične asistente ki su voljni i spremni kot studenti doći na praksu u naše dvojezične škole (Petrovo Selo, Koljnof, Bizonja), a tamo se pak uključiti u kulturni ter društveni žitak, uz to pak pohadjati, odslušati različita predavanja na kroatistiki sambotelskoga sveučilišća ter da im se to punom pravom priznaje i u Zagrebu. Naravno, odsad isto takove mogućnosti postoju i za studente kroatistike u Sambotelu, s autentičnimi mjesti za praksu u Hrvatskoj.

-th-

Poziv u 15. Tabor Peruške Marije

(Od 29. julija do 3. augustuša)

Hrvatsko katoličansko omladinsko vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana ovim putem poziva narodnosnu katoličansku mladinu, od 12 do 18 ljet starosti, u svoj 15. tabor pod šatorom, pri kapeli Peruške Marije.

Termin taborovanja: Od 29. julija do 3. augustuša 2008. ljeta.

Mjesto taborovanja: Židanska loza, kapela Peruške Marije i nje okolica.

Pokrovitelj tabora je židanski farnik Štefan Dumović.

Stoški tabora: 6000 Ft po peršoni, za braća skupa: 10 000 Ft.

Taborske prilike: spavanje u vrića za spavanje u šatori, voda iz zdenca, tri puta na dan jilo (topli objed).

Programi: Oblikovanje zajednic, predavanja, diskusije, maše, pjevanje, šport, duhovne vježbe, ture, različite djelaonice, taborski oganj, naticanja itd.

Prijave šaljite do 30. junija na adresu glavnoga organizatora, u pismu, mailu, ostale informacije na:

Horváth Péter, 9733 Horvátzsidány, Fő utca 12.

e-mail: petar.horvath@gmail.com

tel.: 94/365-534, 0630 476 2615.

Srdačno Vas čeka na jednotajednu avanturu u prirodi, na duhovno i prijateljsko druženje organizacijski štab 15. Tabora Peruške Marije!

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, u povodu Dana državnosti Republike Hrvatske organiziraju se predavanja pod zajedničkim nazivnikom Hrvatski umjetnici na dvoru Matije Korvina – Kralj Matija u hrvatskoj povijesnoj i pučkoj tradiciji. Predavanja će biti održana u ponedjeljak, 23. lipnja 2008, od 12 do 14 sati, u budimpeštanskome Povijesnom muzeju t, (Budimska palača, zgrada E). Izlagači: profesor dr. sc. Igor Fisković, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za povijest umjetnosti, Stjepan Lukač PhD, sveučilišni docent, Predstojnik Odsjeka za slavensku filologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta Loránda Eötvösa, Budimpešta, Sándor Bene PhD, znanstveni suradnik, Institut za književnost Mađarske akademije znanosti, Dinko Šokčević PhD, sveučilišni docent, Odsjek za kroatistiku i slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu. Nakon predavanja organizatori pozivaju nazočne da uza stručno vodstvo pogledaju izložbu „Kralj Matija Korvin“.

MARTINCI – Predsjedničko odličje uručeno je ravnateljici martinačke osnovne škole Ruži Hideg. U sklopu posjeta martinačkoj osnovnoj školi, 4. lipnja, predsjednik Republike Mađarske László Sólyom uručio je ravnateljici martinačke škole Ruži Hideg Srebrnu medalju predsjednika Republike Mađarske.

BUDIMPEŠTA – Pripremni odbor za sastanak Mješovitog odbora zasjedao je početkom lipnja i razmotrio aktualna pitanja i traženja. Sastanku je pribivao i Mišo Hepp, predsjednik HDS-a, koji reče kako su se prošle sve točke dnevnoga reda kao i prijedlog zapisnika budućeg zasjedanja Odbora. Navedeni su problemi Hrvatskoga kazališta, pečuške škole Miroslava Krlež, santovačke škole, mađarsko-hrvatskog rječnika, rješavanje tehničkih problema akreditacijskog postupka Odsjeka za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Pečuhu... Sastanak Međuvladina hrvatsko-mađarskog mješovitog odbora za manjine bit će održan 2. srpnja u Budimpešti.

MARTINCI – Završena je i ova školska godina za učenike i djelatnike martinačke osnovne škole u kojoj su dvojezičnu nastavu u školskoj godini koja je iza nas pohađali učenici od prvoga do sedmog razreda. Od svih škola u kojima se uvodi hrvatska dvojezična nastava u Mađarskoj, Martinci su otišli najdalje te od sljedeće školske godine sva će djeca, njih devedesetak, u svih osam razreda raditi po dvojezičnome hrvatskom programu. Dvojezičnost pokazuje izvrsne rezultate i mi smo zadovoljni, naglašava ravnateljica martinačke škole Ruža Hideg, koja je dodala kako je ovu školsku godinu završilo 12 učenika osmog razreda od kojih jedna učenica nastavlja svoje školovanje u pečuškoj hrvatskoj gimnaziji, a ostali odlaze u srednje škole u Pečuhu i Mohaču te dalje. U prvi razred martinačke škole od sljedeće školske godine upisano je 11 učenika. Ravnateljica je zadovoljna brojem učenika, koji je zasada optimalan. Velik broj martinačkih učenika boravit će u jezičnom taboru na otoku Pagu od 23. do 29. lipnja. Opraštanje 12 učenika osmog razreda martinačke škole bilo je 14. lipnja.

László Sólyom i u Martincima

U sklopu svoje redovite zemaljske turneje, pete u nizu, a započete lani, koja se odvija pod motom „Ljudi i krajevi čuvari vrijednosti u Mađarskoj” László Sólyom, predsjednik Republike Mađarske početkom lipnja posjetio je južno Zadunavlje i Nacionalni park Dunav–Drava, a u sklopu spomenutoga programa u trajanju od 3. do 5. lipnja, 4. lipnja posjetio je i hrvatsko naselje Martince, gdje se u mjesnoj školi sastao s predsjednicima hrvatskih manjinskih samouprava podravskih naselja, te s ravnateljicom martinačke škole Ružom Hideg i načelnikom sela Martinaca Pavom Gujašem. Sastanku su nazočili i predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp i treća konzulica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Katja Bakija. Sastanak se odvijao iza zatvorenih vrata i trajao je nešto više od jednog sata.

Predsjednik Sólyom s djelatnicima martinačke škole

Peta je ovo prilika kojom predsjednik Republike obilazi Mađarsku u sklopu programa pod motom „Ljudi i krajevi čuvari vrijednosti u Mađarskoj”. Ovoga puta 4. lipnja, između ostaloga, posjetio je Martince, Markovce, Fok, Haršanj, Viljan, Pečuh gdje se u Gimnaziji „Gandhi”, u nazočnosti ombudsmana za prava nacionalnih i etničkih manjina Ernőa Kállaija susreo s učenicima i djelatnicima. Boravio je i u Pečvaru gdje se sastao s predstavnicima Državne udruge velikih obitelji.

Svoj posjet Baranji Sólyom je otpočeo u Martincima, gdje su ga ispred mjesne škole čekali domaćini, ravnateljica škole Ruža Hideg i načelnik sela Pavo Gujaš te mnogobrojni mještani. Kako piše mađarski tisak, bio je to prvi posjet jednoga mađarskog predsjednika Martincima. Tako uglednog državnika nije bilo u Martincima od pamtivijeka ili, kako kaže legenda, tek je jednom na rubu sela proveo noć kralj Sveti Ladislav. U Martincima je već na ulasku u školsko dvorište predsjednik Sólyom dobio i prvi baranjski poklon, izrezbareni držač šibica koji mu je poklonio čika Feri koji je s poklonom u ruci iščekivao predsjednika.

U školskom dvorištu brojni učenici i djelatnici škole priredili su kratak kulturno-umjetnički program na hrvatskom jeziku: pjesmu, ples i govor te poklon za uvaženoga gosta. Potom se predsjednik Sólyom s

predsjednicima hrvatskih manjinskih samouprava iz sedam podravskih hrvatskih naselja povukao na razgovore iza zatvorenih vrata. Sastanku su nazočili predsjednici hrvatskih samouprava Starina, Martinaca, Novoga Sela, Lukovišća, Potonje, Brlobaša i Križevaca. Uz njih sastanku je pribivao načelnik sela Martinaca Pavo Gujaš, ravnateljica martinačke škole Ruža Hideg, te predsjednik HDS-a Mišo Hepp i treća konzulica Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Katja Bakija.

Nakon sastanka predsjednik Sólyom nije dao izjavu za tisak novinarima hrvatskih medija u Mađarskoj, tek se upisao u knjigu dojmova martinačke škole. Upisao je ove riječi: S radošću sam se uvjerio da škola doista čuva i održava hrvatski jezik i identitet. Želim vam i molim vas da djeca i njihova djeca ostanu Hrvati i budu ponosni na to. Ako i Mađari u susjednim zemljama čine tako, sigurno ćemo se dobro slagati. Zahvaljujem djeci na lijepom programu. Hvala što ste organizirali ovaj poučni razgovor. Sve najbolje školi i selu. László Sólyom.

Upitali smo predsjednika HDS-a Mišu Heppa da nam dade kratak osvrt na predsjednikov posjet Martincima. Hepp je kazao: Predsjednik Republike izdvojio je vremena u sklopu svoje turneje posjetiti i martinačku školu koja je od temeljnog značaja za hrvatsku zajednicu u Mađarskoj i u kojoj se

Predsjednik Sólyom se sastao s političkim predstavnicima hrvatske zajednice u Podravini

od nastupajuće školske godine dvojezična nastavu uvodi u svih osam razreda. Martinci su i naselje gdje su više od 90% stanovništva Hrvati. Škola broji stotinjak učenika i uz pomoć sela uspijeva opstati. Predsjednik se obavijestio o stanju u školi i o stanju hrvatstva u našim podravskim naseljima. Oni su upoznali predsjednika sa svojim položajem na polju njegovanja jezika, kulture i nacionalne svijesti. Predsjednik je naglasio kako prilikom svojih posjeta okolnim zemljama svjedok je naglašavanja potrebe jednojezičnih škola te je poticao Hrvate da traže jednojezične škole, a ne ostaju samo na dvojezičnosti. Naša je namjera i nadalje integrirati hrvatsko školstvo na primjeru santovačke i

pečuške škole koje su veoma privlačne i imaju velik broj upisanih učenika iz mnogih naselja. Tako nešto bi trebalo napraviti i u Podravini, dapače u Zali i Gradišću. Natalitet je malen, djece je sve manje, male škole se ukidaju i jedini je izlaz u stvaranju jakih regijskih hrvatskih školskih središta.

Ravnateljica martinačke škole Ruža Hideg naglasila je kako su i djeca i djelatnici s radošću dočekali predsjednika Republike s kratkim programom i prigodnim poklonom, martinačkim tkanim stolnjakom. Upoznali su ga sa situacijom u školi, i s njihovim nastojanjima na polju očuvanja jezika, kulture i hrvatske samobitnosti.

Branka Pavić Blažetin

POREČ – U tom je gradu 14. lipnja održana Glavna skupština Matice hrvatske kojoj su pribivali mnogobrojni zastupnici, a Maticu hrvatsku Pečuh zastupao je tajnik Ivan Guga. Skupštini je nazočilo 111 delegata. U Istarskoj sabornici raspravljalo se o nizu točaka dnevnoga reda, izvješću o radu Matice hrvatske 2006–2008, prijedlogu promjena pravila Matice hrvatske, dodijeljeno je Matičino odličje „Janko Drašković” i Matičine povelje, a raspravljalo se i o prijedlogu programa rada za razdoblje 2008–2010. Jednoglasno i bez rasprave usvojen je plan rada za razdoblje do 2010, iz kojeg je predsjednik Matice Igor Zidić istaknuo tri osnovne točke: privlačenje mladih članova, rad na odgoju mladih za Hrvatsku te homogenizaciju institucije Matice. Odličje »Janko Drašković« posmrtno je dodijeljeno akademiku Vlatku Pavletiću. Uz Glavnu skupštinu organizirani su i dodatni sadržaji za zastupnike. Tako 13. i 15. lipnja razgledavanje grada Pule, posjet Eufrazijevoj bazilici, obilazak Brijuna, posjet Umagu, izlet brodom do Savudrije, razgledanje Aleje glagoljaša.

KERESTUR – Potkraj školske godine u osnovnoj se školi uvijek organiziraju razredni izleti u pojedine gradove ili regije Mađarske. Ove je godine 6. razred odlučio posjetiti svoju matičnu domovinu, odnosno njezin glavni grad, o kojem su već mnogo učili, pa su 6. lipnja su otputovali u Zagreb i pogledali njegove znamenitosti: katedralu, stari grad, Ilicu, Hrvatsko narodno kazalište i Maksimir.

MLINARCI – Na kraju školske godine pohađati školu je najbolje jer tada dolaze zajedničke igre, izleti. Nakon podjele svjedodžaba u mlinaračkoj školi još nije se završila školska godina, naime, cijela se škola preselila na dva dana u obližnji vinograd, na kojem su učiteljice pripremile razne programe, kuhali, pekli zajedno, upoznali se s ljetnom prirodom. Prema riječima voditeljice područne škole Krisztine Geröly, ta dva dana organizirana su umjesto tabora jer na žalost ove godine nije dobivena potpora za tradicionalni školski tabor.

KANIŽA – Hrvatska manjinska samouprava svake godine organizira manji izlet za najaktivnije članove pjevačkoga zbora. Ovaj put izlet nije ostvaren samo kopnenim, već i vodenim putem. Cijela je skupina 14. lipnja otputovala u Prelog na obalu Drave, gdje su se ukrcali u čamce i plovili rijekom pjevajući uz harmoniku Serdahelca Stjepana Prosenjaka. Nakon iskrcavanja čekao ih je goveđi gulaš i vesela zabava.

Dica iz bizonjske čuvarnice

Postoji jedan vikend u ljeti kada se obavezno šika hodočastiti u najsjeverniji dio Gradišća. Bizonja, na trodržavnom nuglju, zadnje majuške dane svenek dostojno svečuje, tako svoje Hrvate, naš jezik i kulturu. Ljetos, 29. majuša, četvrtak, zato su dostali i pojačanu reprezentaciju iz Donje Dubrave sa školari i učitelji s kimi su se četire dane družili domaćini uz dičje, vjerske i zabavne programe. Najveća atrakcija tih sastanaka u Bizonji pak je vik ta orijaški festival koji s jedne strane pokazuje u koji smir se razvijaju domaće grupe, a s druge strane želji predstaviti u susjedstvu ili u samoj okolici djelajuće vridne grupe. Otpodne u paklenskoj vrućini, 31. majuša, se je ganula povorka folklorišev od škole sve do kulturnoga doma, kade je i službeno otvorena 18. kulturna manifestacija Bizonjcev. Tilda Kőrösi, peljačica doma kulture, a ujedno i moderatorica priredbe, za hrvatskom himnom je pozdravila časne goste: Marijana Vargu, načelnika Donje Dubrave,

Bizonjski dani s hrvatskim sadržajem

Službena najava načelnika o školskoj dvojezičnoj nastavi

U povorki smo mogli opaziti i dica partnerske škole iz Donje Dubrave

Tereziju Hrašćanec, školsku direktoricu iz Donje Dubrave, Mariju Pilšić, predsjednicu Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, ter Matiju Šmatovića, dopredsjednika Hrvatske državne samouprave i predsjednika HMS-a u Bizonji. Folklorni program su začeli tančenim, jačkarnim blokom gosti iz Donje Dubrave, ki su se još toga otpodneva otpravili domom, poslije četverodnevna boravka u Gradišću. Medjunarodni folklorni ansambl, čiji kotrigi su mladi Hrvati iz Austrije, Slovačke, Ugarske ter i Hrvatske pod umjetničkim peljanjem Nenada Breke, su ovput muzički pratili tamburaši Zlatne žice, a produkciju tančošev u tri koreografija (Posavina, Glamočko kolo, Medjimurje) prez

sumlje moremo nazvati vrhuncem toga otpodneva. Robert Kammerhofer, načelnik Bizonje ovu priliku je ishasnovao da najavi radosnu vist, što od 1. septembra bizonjska škola sa 14 dice će začeti novo školsko ljetu po dvojezičnoj nastavi. Zato je zahvalio i roditeljem iz Papréta ki su dali upisati vlašću dicitu na hrvatski suprot ugarskoga podrijetla. Kako je rekao bizonjski prvak, od ovoga koraka si očekuju zaustavljanje silne asimilacije. Posebne čestitke ke su pripale ovput pedagoginjam Katiki Mezei, učiteljici matematike, ter Emmi Kammerhofer, školnikovici hrvatskoga jezika, prilikom zlatne diplome, vjerojatno su izazvale iz zrelijih generacijov neku nostalgiju. Domaći tamburaši pod dirigiranjem Oršolje Ambruš, dica iz čuvarnice sa odgojiteljicom Evom Šmatović, jačkarni zbor Jorgovan kot i korus iz Staroga Grada svi su lipim buketom jačak, svirkov razveselili publiku. Matija Fabšić danas je jur u penziji, ali kako je rekao, svenek dojde sa ženom skupa na ovakovo svečevanje, a ima i svoje mišljenje o školi ter mladini: „Kad smo mi bili mladi, za ovako ča nismo lazno imali. Nukiće smo takaj kanili na hrvatski naučiti, sada velu da zač im nismo to dali. Ne ufam se da će ostati jezik kod nas, ako mi stariji minemo, ovde već hrvatskoga jezika jako biti neće. Čuda dobiti nećemo s dvojezičnošću, ne interesira ove mlade hrvatski jezik. Človika srce boli da ov jezik će zminuti, toga se bojim. Morali bi biti jako čvrsti da bi ovo još načinjili, obnovili“. Suprot te riči ovo ipak nije bilo čas tuge pokidob se je do zore slavilo, tancalo i mulatovalo u restoranu Hrvatski raj, na muziku Zlatne žice.

-Tiho-

Gosti iz Donje Dubrave s domaćini, školari i pedagoginjami

Intervju s prvim človikom Bizonje

Robert Kammerhofer: Ako sad ne budemo mogli oživiti jezik, onda za deset-petnaest ljet ljudi u Bizonji neće se po hrvatski pominati, a sve ostalo će biti besmisleno i izgubljeno

„Bilo je kad smo bili u množini, danas je nas manje. Naša dica moru doživiti prijateljstvo sa školari iz Donje Dubrave iako pred petnaestimi ljeti još nigdor nije znao kako će ovo živiti, koliko će biti ovo motivacija za učnju hrvatskoga jezika, za folklornu djelatnost, za obdržanje naše kulture. Najvažnije je za budućnost, za naš lip hrvatski jezik ova vist ku imam čast najaviti u ovom srićnom trenutku. Naša bizonjska osnovna škola će od dođućega školskoga ljeta nastati dvojezićna. To je najlipši dar za naše stare ljude ki su se trudili da naš materinski jezik preživi politićke i moralne poteškoće, a mi se moramo držati k tomu ča smo si najerbali od naših praoccev. Jasni cilj imamo za daljnji žitak!“ – ovimi rići je dao na znanje bizonjski načelnik Robert Kammerhofer 31. majuša, subotu, u okviru kulturne manifestacije, publiku i medijam da Gradišće je dostalo treću dvojezićnu školu na svojem tlu. Bizonjskoga liktera poslije svetaćnosti smo poiskali s pitanji.

Razgovor peljala: Timea Horvat

Malogdo se je ufao u tom da će se ovo zgodati. Neki su sa strane još i skeptićno gledali, ali danas je najavljena fantastićna novost Bizonje, ka je primljena velikim aplauzom publike...

– Lani smo jur dost čuda diskutirali na temu dvojezićnosti, ali od početka mojega mandata smo si mislili da ćemo morati ovde u Bizonji dvojezićno školstvo upeljati jer ako ne onda će se zgubiti naša kultura, naša budućnost. Cijelo ljet smo bili na tom da ovo skupadojde, a danas, kako su mogli svi čuti na velikom svetku naše kulture, mogli smo oglasiti da cijela krajina, županija, država čuje, bizonjska škola će postati dvojezićna od 1. septembra. Meni je ovo bilo najvažnije!

U spašavanju škole je bilo to najvažnije ili je to zadnja kapljica u otkupljenju jezika i hrvatstva u tvojem selu?

– Tako kako si rekla: zadnja kapljica! Mi se sad jur moramo za zadnju kapljicu naše kulture, našega jezika bojevati. Od nas samo 15 km je Požun, a Slovaki u sve većem broju se doselu k nam. Ako se ne budemo skupadržali, onda ćemo se zgubiti. Strah živi, ja i cijelo selo toga se bojimo da Slovaki ćeju nas požerati. Granice su se otvorile, u cijelom svitu najvažniji su pinezi, ako se još većimi doselu, nećemo moći obraniti našu kulturu i naše obićaje. Ovo je najveća pogibel ča nas čeka va budućnosti, ali ja kot prvi človik u Bizonji, ča mi je va mogućnosti, sve ću ishasnovati suprot toga da pri nas u selu ne bude nikakova slovaćka kolonija. Tako sam nedavno skupazbrojio, dosad ovde živi oko 25 ljudi iz Slovaćke, sad ovo nije čuda, ali za budućnost moramo se skrbiti. Va našem premišljanju je u prvom redu to da u Bizonji moramo tako place za stane načinjiti da naša mladina ostane ovde da si gradju hiže, da se doselu najzad va naše selo, a isto tako znamo na ov način spasiti našu školu, kulturu i crikvu ter hrvatsko društvo. Najvažnije je da u školi će se pojaćati hrvatska nastava, naša dica će odrasti opet u našem jeziku. Ako sad ne budemo mogli oživiti jezik,

Naćelnik Bizonje Robert Kammerhofer u domaćoj narodnoj nošnji, u društvu prvaka Donje Dubrave Marijana Varge

onda za deset-petnaest ljet ljudi u Bizonji neće se po hrvatski pominati, a sve ostalo će biti besmisleno i izgubljeno.

Ako ste u svemu pri zadnjoj uri, onda zašto je nek sad napravljen ov korak?

– Ovo bi morala od drugoga človika pitati. U selu prvenstveno gospodarstvo mora biti čvrsto. Ako je to dano da selo ima pinez, onda ima i već mogućnosti. Ako to nije tako, onda nastaju problemi. Morem reći da Bizonja, suprot toga da ugarska Vlada samo pinez zame od sel, u materijalnom smislu stoji čvrsto na nogu. Ne kanim biti na veliki, ali mislim da sad ćemo jur moći pute spravit, i mnogo toga napraviti ča prlje nismo mogli. Medjutim, opet moram naglasiti, najvažnije je škola, škola, škola. Ako u selu ni škole, čuvarnice, onda ne morem o selu govoriti, onda ćeju se mladi roditelji odseliti odvud, a ne doseliti.

Što su donesli ovo ljetnošnji Dani Hrvatov stanovnićtvu Bizonje?

– Pred svim prijateljstvo. Kad su se odlučili od naše dice hrvatska dica iz Donje Dubrave, vidio sam da su neke divojke suze toćile, mislim da su se svi dobro šperali kod nas. Većputi bi morali spravit ovakove sastanke da bi se kultura, razum i identitet bolje počvrstili. S načelnikom Donje Dubrave Marijanom Vargom mi smo se jur dalje razmišljavali. Ako se septembar začme s dvojezićnom nastavom kod nas, mi bi tako hteli da oni ućeniki u gornji razredi ki još doma imaju hrvatski u svakidašnjem hasnovanju, da idu na nekoliko dane, tajedne, misece s našimi ućiteljicami skupa na praksu u Donju Dubravu. Od njih pak čekamo takove školare ki bi se rado upoznali s ugarskim jezikom. Takove grupe bi si znali i većputi minjati.

Zasad svi smo veseli da ćemo imati hrvatsku školu, i ufajmo se da se čim već budemo sastali „po hrvatski“.

BIKE – Hrvatska manjinska samouprava dotićnoga sela Vas srdaćno poziva na Hrvatski kulturni festival 28. juniya, subotu, u mjesni dom kulture, a pred tim još, početo od 16 uri, u mjesnu crikvu na hrvatsku mašu. Kulturni program će se začeti u 17.30 uri, goste će pozdraviti Janoš Virag, predsjednik HMS-a va Bika, Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, ter László Majthényi, dopredsjednik Skupšćine u Željeznoj županiji. U folklornom bloku nastupaju pjevaćki zbor i plesaći iz Koprivnićkih Bregov, jaćkari „Djurđjice“ od Hrvatske manjinske samouprave u Sambotelu, mišani zbor „Sv. Cecilija“ takaj iz Sambotela, mjesni korus Danica ter Kulturno-umjetnićko društvo i jaćkarni zbor Zviranjak iz Prisike. Od 20 uri će na balu goste zabavljati petroviski Pinka-band.

14. Državno kvalificiranje u narodnoj muzici u Juri

Zlatno sviranje koljnofskih „Gorancev” i umočkih „Kajkavcev”

Na 14. Državnom kvalificiranju narodne muzike u Juri, 31. maju, subotu, su se narodili još bolji rezultati nek pred dvimi ljeti. Med petnaest grupami su uspješno pokazali svoj muzički program tamburaši, koljnofski „Goranci” ter umočki „Kajkavci”, pod peljanjem Koljnofca Ivana Sallmera. Dokle je Umočanom pred dvimi ljeti na istom

naticanju jur dodijeljena zlatna kvalifikacija, pravda se je i ovput očekivala od njih slična svirka, a i nije se razočarao žiri, pod vodstvom Imrea Olsvaia, istraživača narodne muzike ter člana Instituta za glazbu, unutar Ugarske znanstvene akademije. Koljnofski „Goranci” na tom prvom stručnom mirenju su bili jako pohvaljeni, a sad je njeva glazba

vridila zlatnu medaliju. Obadva orkestri su zaslužili i posebne nagrade „Zlatnu pavu”. Kako je rekao muzički dirigent goranskih i kajkavskih sviračev Ivan Sallmer, „posebno sam na to gizdav da je gospodin Olsvai rekao kad mi je prikdao priznanje da su hrvatski tamburaši, u svi dvi grupa, u najboljimi rukami”. Tamburaški sastav „Kajkavci” svako ljetno ima sve već i već kotrigov, neke i iz Koljnofa, ter će dojdueće ljetno proslaviti desetu obljetnicu utemeljenja, i očekuje se velika svetačnost za njev jubilej. U njevom repertoaru su raznorazne pjesme, od vlašćih kompozicijov sve do najmodernijih šlagerov, kojega rado guslaju i jaču svi člani. Nije to drugačije ni kod „Gorancev”, ki su se pred četirmi ljeti začeli svirati, a u njevo djelovanje se je samo kasnije priključio Ivan Sallmer.

Spomenutim, zlatnim tamburašem Gradišća i mi gratuliramo i željimo im još slične uspjehe ter brojne odlično odsvirane hrvatske pjesme na vlašće zadovoljstvo ter na doživljaj publike.
-Tiho-

Ivanjdan u Senandriji

21. lipnja 2008.

Dan Sv. Ivana Krstitelja tradicionalan je blagdan dalmatinskih Hrvata u Senandriji, i Hrvatska manjinska samouprava toga mjesta oživila je ivanjdansku proslavu.

Spomen-dan Sv. Ivana javlja se u doba ljetne ravnodnevice, obrata, što je prigoda za ponovno veličanje prirode i njezine magične snage. Ljeti je nešto manje radova u vinogradu, ali treba štiti urod od bolesti, nepogoda i životinjskih štetnika. Zbog toga se pale blagoslovljene svijeće u trsju (protiv tuče), škropi metlama i granama (protiv bolesti) i postavljaju se klopki, drvene čegrtaljke na vjetar, te strašila radi zaplašivanja ptica i drugih napasnika.

Ivanjdan je ujedno i dan otvorenja Senandrijskog ljeta.

Program dana:

U 15.30 sati „Dalmatinska sveta misa” (pjeva Zbor Sv. Cecilije i klapa Faronski kantaduri iz Staroga Grada). Nakon mise odlazak sa zastavama do ureda gradske samouprave i svečano se otvara manifestacija (otvara ju gradonačelnik).

U 17 sati kulturni program na Glavnom trgu (nastupaju klapa iz Staroga Grada i Ansabl „Luč”).

U 18.30 sati svečano otvorenje izložbe zagrebačkih umjetnika u Umjetničkom mlinu (kipar Petar Barišić, slikar Vatroslav Kuliš i keramičar Andrea Bassi). Pokrovitelji izložbe: Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, Grad Zagreb – gradski ured za obrazovanje.

U 20 sati veselica na Pijacištu (Trg Daru).

Pred ponoć zapalit će se ivanjdanska vatra.

Trenutak za pjesmu

Miroslav Mićanović

Gospodin Jacobson napušta Hrvatsku

Gospodin Jacobson napušta Hrvatsku. Odlazi mrk i ljut.

Kakva obala. Ljudi. Mrak.
Tek naučili sricati jezik/
ZNAK, majstori, rublje,
oblaci, kiša i već napuštaju
taj sretni funkcionalni, ah
brak.

Pada drveće. Pada drvo po drvo.
ZNAK po ZNAK
Gospodin Jacobson napušta
Hrvatsku. Odlazi mrk i ljut.
Slam niger crni ovan puše
Niz brdo u svinut Rog, s
broda gospodin maše pa nek'
vam spasi sam gospod Bog.

Predstavljamo pjevački zbor „August Šenoa“

Godine 1980, prije osnutka Hrvatskoga kluba, djelatnice Hrvatskog vrtića u Pečuahu započele su s organiziranjem pjevačkog zbora. Mlade i poduzetne žene zamolile su pokojnoga gospodina Ladislava Matušeka koji je bio vrstan znalac izvornih pjesama, narodnih nošnji pečuskih Hrvata, Bošnjaka i Šokaca koji žive u okolici Pečuaha. Kako smo od članice zbora Eve Filaković saznali, tada južnoslavenski klub predan je 3. prosinca 1982. godine. U novootvoreni klub se preselio i ženski pjevački zbor i otada neprekinuto 25 godina djeluje tamo.

„Počeci su bili teški” – reče gospođa Filaković, ali je ozačje uvijek bilo veselo. Čika Ladislav Matušek divio se poznavanju pjesama koje su članice zbora donijele sa sobom iz raznih sela. Svaka je žena s ponosom nosila svoju nošnju koju je naslijedila od svojih roditelja. Pjevačice su pjesme na početku uvježbavale godinu dana kada je njihov učitelj rekao da su zrele za prvi nastup. Nakon nekoliko mjeseci 1983. godine prvi put su nastupale u Hrvatskome klubu koji je njima dao mjesto za probe. Iste se godine ženskomu pjevačkom zboru pridružio Orkestar „Vizin” koji ih je godinama pratio. Slijedili su nastupi po cijeloj Mađarskoj, tako u Békéscsabi, Gyuli, Budimpešti, Gradišću, Podravini i, naravno, u Pečuahu na svakoj narodnosnoj priredbi i, dakako, u svim naseljima oko Pečuaha gdje žive Hrvati. Zbor je često surađivao i s folklornim ansamblom „Tanac” iz Pečuaha. Osim Mađarske, vesele pjevačice često su nastupale i u inozemstvu. Više puta su sudjelovale na Festivalu *Naš kanat je lip* u Poreču. Godine 1985. hrvatski pjevački zbor putovao je u Finsku u zbračtimljeni grad Lahti gdje su također doživjele velik uspjeh. Iste su godine članice zbora bile sudionice Sabora narodnih pjesama u Oplen-

cu. Zatim 1985. godine imale su bezbroj nastupa diljem Hrvatske. Osim toga nastupale su kod moliških Hrvata u Italiji, a bile su i kod pape u Rimu. Ženski pjevački zbor August Šenoa objavio je i nekoliko nosača zvuka. Prvo su 1986. godine izdali kasetu s izvornim pučkim pjesmama. Poslije je objavljena kasetna na kojoj su bile crkvene pjesme, naime, čika Ladislav Matušek bio je od svoje mladosti kantor, pa su i članice zbora pjevale crkvene pjesme. Osim na kaseti, pjevačice su redovito izvodile takve pjesme i u crkvi posvećenju Velikoj Gospi. Nakon smrti gospodina Matušeka zbor vode Marija Bošnjak i profesor Ferenc Varnai. Poslije, na veliku radost članica, zbor je preuzela profesorica glazbe Marta Rohonci. Bile su promjene i u

pratnji zbora. Pošto je Orkestar „Vizin” napustio zbor, privremeno su ga pratili svirači Orkestra „Baranja”, ali u zadnje vrijeme stalni je pratitelj zbora Orkestar „Vizin”, ali već u drugom sastavu.

Za tih 28 godina razdragane pjevačice napunile su zidove Hrvatskoga kluba s priznanjima, plaketama koje su dobile za izvorno predstavljanje pjesama.

Ove godine zbor ponovno planira izdati CD-ploču čija je građa već pripremljena; 15–16. ožujka Croatica Kft. snimila je glazbeni materijal za cedejku. Kako nam je gospođa Eva Filaković priopćila, snimanje je bilo vrlo naporno, ali radi cilja sve su marljivo radile. Sadržaj CD-ploče sastavila je profesorica Marta Rohonci, voditeljica zbora. Na repertoaru su ponajprije baranjske izvorne pjesme, pjesme iz Podravine i dalmatinski blok. Kako je ta ploča uspjela, imat ćemo prilike čuti u rujnu kada će biti u prodaji.

Bivše i sadašnje članice zbora:

Anica Jakšić (+)	Ildika Bošnjak
Kata Ivanković (+)	Anica Pavić
Anica Šakan	Žuža Borbaš
Marija Jakšić	Kata Divjak
Katica Kalman	Anica Daloš
Milica Klaić Taradija	Bernadeta Berki
Eva Filaković	Vesna Velin
Aga Divjak	Luca Jaromi
Zlata Štric	Aga Zimmermann
Marica Kelemen	Aga Guttenger
Marta Grošić	Irina Babić
Marija Bošnjak	Ana David

Čestitamo pjevačicama zbora za uspješan i plodan rad te im želimo još mnogo uspjeha u daljnjem radu!

Renata Božanović

Laco, Tekla i Dani ovako navijaju za hrvatsku nogometnu reprezentaciju

Njegovanje hrvatske riječi – Croatiada 2008

Hrvatska državna samouprava te njezin Odbor za odgoj, obrazovanje i izvanškolske aktivnosti učenika i ove je godine organizirao tradicionalno natjecanje u kazivanju proze i poezije iz hrvatskoga jezika. Svečanost je otpočela u HOŠIG-ovoj knjižnici 4. lipnja s početkom u 10 sati.

Uime domaćina i kao ravnateljica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đачkog doma *Marija Petrić* srdačno je pozdravila sve nazočne učenike i nastavnike, zatim je

Evelin Vogel, 12. razred, Budimpešta

Jelena Jorgić, 8. razred, Pečuh

Amina Aliustić, 6. razred, Pečuh

Laura Bleier, 3. razred, Pečuh

predala riječ *Gaboru Györfváriju*, ravnatelju Hrvatske osnovne škole i gimnazije „Miroslav Krleža“ u Pečuhu. I on je pozdravio učenike i nastavnike pridošle iz 11 škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, odnosno iz tzv. dvojezičnih osnovnih škola i gimnazija, uime predsjednika HDS-a Miše Heppa, koji je bio odsutan zbog sastanka s predsjednikom Mađarske Lászlom Sólyomom u Martincima, ali je poručio topli pozdrav svim natjecateljima.

Gospodin Györfvári reče i to da ove godine slave desetu, jubilarnu obljetnicu Croatiade, kojoj je bio pokretač profesor Stipan Blažetin. Nakon toga obratio se natjecateljima koji su ovdje suparnici, ali i prijatelji jer rade za istu stvar – svi žele naučiti hrvatski jezik što bolje. Ovo će potpomagati i kazivanje stihova, i zaželio je da ih svatko izgovara bar tako kao u školi. Na kraju je predstavio članove tročlanog ocjenjivačkog suda: Janju Horvat (predsjednica), Manjiku Šibalin i Tomislava Krekića. Predsjednica je istakla da nakon ovoga lijepog dana svi ćemo osjetiti ljubav prema hrvatskome jeziku.

Ukupno je sudjelovalo 57 učenika, koji su bili razvrstani u dvije skupine, a unutar toga u razne kategorije. Najprije smo poslušali učenike iz dvojezičnih škola u kategorijama: gimnazija, 7–8, 5–6. i 3–4. razredi. Nakon

male stanke slijedili su učenici iz škola s predmetnom nastavom u kategorijama: 7–8, 5–6 i 3–4. razredi.

Prije dodjele nagrada pred-sjednica odbora Janja Horvat izgovorila je prekrasne misli o cijelom danu: „Srdačno i najtoplije vas pozdravljam ovoga dana, lijepog dana sadašnjega na kojemu je bilo više pobjednika.

Prvi je pobjednik lijepa hrvatska riječ, pjesništvo, narodna nam umjetnost, narodna riječ koja nas pozdravlja i koja nas čuva u ovim krajevima. Zatim napisana pjesnička riječ i proza koju mi čuvamo u ovim prostorima. Stoga podsjećam na drugog pobjednika, to je učenik. Učenici koji ste se za današnji dan primjerno pripremili i koji, moram vam priznati ja odavna dolazim na takve sastanke, ovaj dan su proslavili kao pravi blagdan i praznik jer, vjerujte, odavna nisam čula tako puno lijepih i pripremljenih izvođenja. (...) I na kraju, ali ne u posljednjem redu, na prvom mjestu nalaze se vaši učitelji, nastavnici koji su vas pripremili za ovaj događaj, jer uz-mimo za činjenicu tko god je došao na državno natjecanje na zemaljskoj razini, on je već pobjednik više puta u razredu, školi, đачkom domu i napokon ovdje. To nisam rekla samo zato što nema 57 nagrada, pa da budu sve prve. Vi ste prvi kojim sva čestitka pripada.”

Prvo u skupini dvojezičnih škola. Prema bodovima ocjenjivačkog suda u kategoriji gimnazije I. mjesto dodijeljeno je maturantici iz Budimpešte *Evelin Vogel* (M. Slaviček: Vrijeme je da se događa napokon čovjek), II. mjesto učenici 11. razreda iz Pečuha *Jadranki Daskalov* (T. Ujević: S ranom u srcu), a III. mjesto učenici 10. razreda iz Budimpešte *Luci Vereš* (R. Zvrko: Tvoja stara).

U kategoriji 7–8. razreda I. mjesto je osvojila učenica 8. razreda iz Pečuha *Jelena Jorgić* (D. Cesarić: Bez oproštaja), II. mjesto učenica 7. razreda iz Pečuha *Tihana Vasić* (D. Cesarić: Balada iz predgrada), a III. mjesto učenica 8. razreda iz Budimpešte *Ilderina Kovačević* (Velagić: Bosna i Hercegovina – Moja domovina).

U kategoriji 5–6. razreda I. mjesto uručeno je učenici 6. razreda iz Pečuha *Amini Aliustić* (L. Paljetak: Zaljubljeni kompjuter), II. mjesto učenici 5. razreda iz Santova *Zrinki Sabo* (Baka Ana – pučka šaljiva pjesma koju je zapisao Živko Mandić), a III. mjesto učenici 6. razreda iz Santova *Berti Stipanov* (Zet u gostima – narodna pripovijetka). U kategoriji 3–4. razreda I. mjesto je osvojila učenica 3. razreda iz Pečuha *Laura Bleier* (J. Čunčić-Bandov: Zmaj i postolar), II. mjesto učenica 4. razreda iz Budimpešte *Žofija Šugar* (S. Jakševac: Zadaća o pravdi), a III. mjesto učenik 3. razreda iz Santova *Patricij Čahut* (Ko šta čini, sebi čini).

Slijedila je skupina škola s predmetnom nastavom. U kategoriji 7–8 razreda I. mjesto je dodijeljeno učeniku 7. razreda iz Serdahela *Nikoli Takaču* (M. Dravski: Starinske šege), II. mjesto učenici 8. razreda iz Bačina *Adeli Bolvari* (S. Pilić: Veliko odmaranje), a III. mjesto učenici 8. razreda iz Serdahela *Barbari König* (S. Blažetin: Cirkva).

U kategoriji 5–6. razreda I. mjesto osvojila je učenica 5. razreda iz Šeljina *Kira Gergić* (S. Blažetin: Micko i Gricko), II. mjesto učenica 5. razreda iz Serdahela *Patricija Pinterić* (N. Zidar-Bogadi: Đurdica), a III. mjesto učenica 5. razreda iz Lukovišća *Fani Justin* (L. Paljetak: Mačka kod psihijatra).

U kategoriji 3–4. razreda I. mjesto je dodijeljeno učenici 3. razreda iz Kerestura *Emi Molnar* (Starka i starić – narodna), II. mjesto učenici 4. razreda iz Sumartona *Patriciji Koša* (S. Blažetin: Micko i gricko), a III. mjesto učenici 3. razreda iz Kerestura *Kiti Ševelik* (N. Pavić: Fticek).

Ovaj je dan glasilo o pobjedi učenika, nastavnika i hrvatske riječi, jezika i kulture.

Bea Letenyey

Sisak–Gornji Četar

Prva pletenica u folklornom povezivanju

U četarskoj Gorici

Na poziv Hrvatske manjinske samouprave Gornjega Četara ter Hrvatskoga kulturnoga društva Četarci, dospila je na dvodnevno gostovanje u Gradišće 31. majuša, subotu, sisačka delegacija Folklornoga ansambla Ivan Goran Kovačić, na čelu s njegovim predsjednikom ter ujedno i predsjednikom Zajednice udruga grada Siska Ivicom Posavcem, članicom Izvršnoga odbora Folklornoga ansambla i tajnicom Zajednice udruga grada Siska Sanjom Tomašinec-Korica ter zamjenikom predsjednika ansambla i novinarom Željkom Maljevcem. Zapravo se je ovo upoznavanje začelo na novinarskoj liniji kada je sisački izvjestitelj spomenuo na samboteltskom Hrvatskom balu, pri razgovoru s novinarkom Timeom Horvat da bi rado stupili u kontakt s jednim gradišćanskim društvom. Nije potrebno bilo čuda razmišljavati i iskati pokidob je Četarcem to bila stara želja, i zašto se ne bi spunila Božja volja... Prava ruka, a u civilu učiteljica hrvatskoga jezika ter i predsjednica HKD-a Četarci, i žena predsjednika četarske Hrvatske manjinske samouprave Ana Poljak-Šaler je veljek „zgrabila kompjutorsko pero“ i to je rezultiralo brzi posjet Sisačanov. Po nje riči, do sastanka je došlo subotu dopodne u Sambotelu, koji grad na temelju povijesti se jur kopča Sisku. Po tom, samo od sebe je razumljivo da su gosti najprlje otpejani u pratnji zastupnikov četarske Hrvatske manjinske samouprave u crikvu Sv. Kvirina, a blizu mučeničko ubijenoga sisačkoga biskupa u Ulici Óperint je posjećeno i spomin-mjesto s mramornom pločom. Pokidob pak naš varoš ima i mnogo druge zanimljivosti, cijeli dan je brzo minuo i završio se je s četarskom večerom, na ku su bili pozvani i ostali zastupnici Hrvatske manjinske samouprave i folkloriši „Četarci“, ke je jako interesiralo kako će izgledati program Dana Siska ter junijski folklorni susret, kamo su pozvani i Gradiš-

Domaćini i gosti na samboteltskom mostu kade je mučenički ubijen sisački biskup Sv. Kvirin

ćanci, od 20. do 22. junijsa. Ovput je i peršonski predana sisačkomu peljačtvu pozivnica na povratni pohod njeve folklorne grupe u Gornji Četar, od 25. do 27. julijsa, kad se priredjuje i Hrvatski dan u ovom južnogradišćanskom naselju. Nedilja je započela svetom mašom i prošecijom u crikvi „Srece Jezuševo“, a u četarskoj Gorici je nastavljena. Kapela i Muzej „Željeznoga zastora“ su dvi neophodne atrakcije ovoga naselja, zatim je slijedila kratka diskusija s koreografom i peljačem Štefanom Kolosarom i s tančoši domačega društva. Po objedu su se gosti zavolj dugoga puta morali domom ganuti. Što je pak najveća plaća novinara i človika ki ima skromnu ulogu u posredovanju, zrcali u ovi rečenica Anice Poljak-Šaler: „Najlipša hvala da si nas skupaspravila s ovimi ljudi, svi su jako simpatični, uredni i ljubezni. Od prve minute smo se dobro razumili i mislim da ćemo jako dobro moći skupa djelati. Jako nam je bilo drago da su bili pri nas, i ufam se da su se i oni dobro ćutili i da su bili zadovoljni. Naši mladi već teško čekaju putovanje u Sisak, riktaju se, marljivo idu na probe i, naravno, najgeri su na sisačke ditiće i divojke!“

-Timea Horvat

Foto: Željko Maljevac

HRVATSKI ŽIDAN – Štefan Dumović, farnik Hrvatskoga Židana, Plajgora i Unde, pred kratkim je u Ministarstvu domobranstva odlikovan srebrnom nagradom Ministarstva. Visoko priznanje je prikdao Imre Szekeres, ministar domobranstva u Ugarskoj, za većljetošnji trud i skupapozvanje naoružanih snagov pri kapeli Peruške Marije, ter za preskrajnu molitvu za domovinu i za mir svita.

Kako je rekao slavljenik Štefan Dumović, poziv na predaju nagrade mu je nenadijano došao, ali za njega je bila jako radosna vist, kot i cijeli bogati program u kom je mogao diozimati. – *Vridno je sve načinjiti, to je i naša dužnost, ali moje sve nagrade od prve do zadnje, to nisu nek moje, te isto tako slišu i svim mojim pomoćnikom, aš prez njih ništa ne bi mogao učiniti* – naglasio je Štefan Dumović ki će po mnogoljetošnjoj navadi 6. julijsa, nedilju, primiti na hodočasnoj maši carinare, policajce, fajbegare, domobrance i vinare pri kapeli Peruške Marije.

GORNJI ČETAR – Ljetodan prlje još je hrvatska javnost alarmirana zavolj namjere silnoga spajanja četarske osnovne škole s jednom ugarskom školom samboteltske mikroregije. Pokidob ova ustanova pripada pod održavanje pet sel, Keresteša, Pornove, Hrvatskih Šic, Gornjega Četara i Narde, u sudbonosni pitanji svenek odlučuje pet samoupravov, dogodi se da i ne u složnosti.

Kako je rekao četarski načelnik Attila Kratochvill, zasad škola ne doživljava promjene, jedino će pokusiti u održavanje škole nutrapovličići i selo Nárái, pokidob iz toga mjesta 24 dice pohadjaju školu, a to je ipak lipi broj k tomu da se ništa ne plaća za financiranje strošak. Još nije othićena ideja o upeljanju dvo-trojezične nastave (pokidob kot materinski jezik ovde se podučava i nimški), ali to je pitanje budućnosti. Četarska čuvarnica od septembra će ukupno imati 18 dice, a osmimi će dojti najmladji (petimi iz sela Bucsua, jedno dite iz Narde i dvama iz Gornjega Četara).

U ugarskom selu Bucsuu se zatvara čuvarnica, a njeva samouprava potpisat će ugovor sa samoupravom Gornjega Četara da njevu dicu prikzame ovdašnja ustanova.

Čuvarnica u nimškom selu Kerestešu bit će od jeseni član-čuvarnica četarske, ali će ostati i djelati na svojem dosadašnjem mjestu u selu, pod starimi stručnimi uvjeti.

Opraštanje osmog razreda

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, Centra za kulturu grada Zagreba i Centra za kulturu grada Senandrije (Szentendre), u Senandriji se u prostorijama Művészetmaloma 21. lipnja s početkom u 18.30 sati otvara izložba trojice zagrebačkih likovnih umjetnika, kipara: Petra Barišića, slikara Vatroslava Kuliša i keramičara Andrea Bassija. Izložbu, koja ostaje otvorena do 10. kolovoza, otvorit će veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić i gradonačelnik Senandrije Ferenc Dietz.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske, 19. lipnja, s početkom u 19 sati otvara se retrospektivna izložba Brace Dimitrijevića u Ludwig Múzeumu (Palača umjetnosti, 1095 Budapest, Komorova ul. 1).

BUDIMPEŠTA – U sklopu Ljetnog festivala u Lipótvárosu, održanog početkom lipnja, nastupilo je i kulturno-umjetničko društvo Veseli Gradišćanci iz Unde.

SERDAHHEL – Nastavnički zbor osnovne škole svake godine organizira izlet za djelatnike škole. Skupina pedagoga potkraj lipnja posjetit će glasovitu utvrdu u Trakošćanu, te poznato hodočasno mjesto Mariju Bistricu, Krapinu s ostacima neandertalca.

ČAKOVEC – U organizaciji Centra za kulturu, od 16. do 20. lipnja u tome gradu održava se međunarodna animacijska radionica u kojoj sudjeluju pet učenika osnovne škole iz Serdahela i jedan roditelj. Stručnjaci animacije stižu iz Rusije i Sjedinjenih Američkih Država.

BUDAÖRS, PULA – Na poticaj mađarskih udruga koje djeluju u Puli, najvećem istarskom gradu u Hrvatskoj, uspostaviti će se prijateljska suradnja Pule i Budaörsa, a potpisivanje pisma namjere o prijateljskoj suradnji upriličit će se u Puli – obavijestila je predsjednica Mađarske kulturne udruge „Zsigmond Móricz”. Kako reče Zsuzsa Masa, do zamisli povezivanja dvaju gradova došlo je nakon iznimno dobrih prijateljskih veza s jednim zastupnikom gradskog vijeća Budaörsa. Inicijativa da se upriliči susret gradskih vijeća pokrenuta je u suradnji s Istarskim ogrankom Demokratske zajednice Mađara u Hrvatskoj sa sjedištem u Puli. Koncem travnja ove godine četveročlano izaslanstvo grada Pule sa svojim domaćinom u Budaörsu pregovaralo je o uspostavljanju službenih veza. Dogovoreno je da će ugovor o namjeri prijateljske suradnje u Puli potpisati gradonačelnici Tamás Vittinghof i Boris Miletić, a ubrzo će doći i do utvrđivanja konkretne suradnje i jačanja veza na polju obrazovanja, prosvjete, dječjih programa, umjetnosti i narodnih običaja.

Došao je lipanj, pa još jedan razred napušta hrvatsku školu. Prije završetka školske godine, umalo zadnjeg dana, svake godine 8. razred se oprašta od svoje škole, svojih nastavnika, razrednih drugova i ostalih prijatelja. Ove godine 12. lipnja u HOŠIG-u s početkom od 17 sati priredeno je svečano opraštanje 8. razreda.

U cvijećem krasno okićevoj auli škole devet učenika uzbudljivo je čekalo početni trenutak svečanosti. Neki od njih pohađali su ovu školu već od početka svoga školovanja. Nakon oglašavanja oproštajnih pjesama, završni razred krenuo je da „zadnji“ put obide svoju školu zajedno sa svojom razrednicom *Martom Romac-Orosz* i popodnevnom odgajateljicom *Evom Filipović*. Pošto su stigli u aulu, *Ildarina Kovačević*, učenica 7. razreda, pročitala je oproštajni govor na hrvatskom, a na mađarskom jeziku oprostila se od 8. razreda *Flóra Kocsis*. Slijedio je program 8. razreda. *Kamilla Dóra Tóth* recitirala je pjesmu Maka Dizdara: Modra rijeka, a *Marko Rus* Adyevu Poruka negdašnjoj mi školi (Üzenet egykori iskolámnak). Nakon tih lijepih pjesama slijedio je svečani govor 8. razreda na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Zasvirale su poznate melodije valcera, a učenici su otplesali svečanu koreografiju zahvaljujući profesorici plesa *Mariji Kričković-Silčanov*. Potom su učenici 7. razreda, naizmjenice na hrvatskom i mađarskom jeziku, govorili citate, poklon svojim prijateljima.

Slijedio je oproštajni govor ravnateljice *Marije Petrić*, prvo na hrvatskom, zatim na mađarskom jeziku. Izgovarala je svoje misli o životu tijekom zadnjih godina ovih učenika. Poseban je razred bio ovaj, mala zajednica, ali svatko je posebna ličnost. Inače, ovaj je naraštaj 15. koji završava 8. razred u samostalnoj hrvatskoj osnovnoj školi. Neki su se učenici isticali u učenju, više puta su bili

odlikaši: *Kamilla Tóth*, *Marko Rus*, a njih je slijedila i *Fruzsina Füzesi*. Neki od njih isticali su i na raznim natjecanjima. Tako je *Marko Rus* lani osvojio prvo mjesto na OÁTV-u, državnom natjecanju, a ove godine na istom natjecanju osvojila je II. mjesto *Fruzsina Füzesi*. U drugim natjecanjima isticali su se i *Tamás Varga*, *Ilona Zrínyi*, *Marko Rus* i *Kamilla Tóth*. *Kata Böröcz* osvojila je posebnu nagradu na natjecanju likovne umjetnosti. Razred je aktivno sudjelovao i u školskom životu: bili su članovi Tamburice, a neki su se isticali u športu. Ravnateljica je darovala svojim đacima citat koji će im možda pomagati u daljnjem životu: „Kojim putem ćete poći, kako ćete živjeti, ovisi samo o vama“. Zatim se obratila i roditeljima kojima je čestitala na njihovoj djeci.

Pred završetak svečanoga programa učenici 8. razreda privezali su svoje spomen- vrpce na HOŠIG-ov stijeg, i time predavali svoje mjesto sadašnjem 7. razredu. Zatim su svojim roditeljima i nastavnicima, zajedno sa 7. razredom, otpjevali lijepu pjesmu.

U rujnu osmero učenika nastaviti će svoje školovanje u hrvatskoj gimnaziji.

Bea Letenyi

Opraštanje i u Serdahelu

U svim osnovnim školama 13. lipnja završena je nastava, i oprostili se učenici osmog razreda. U nekim ustanovama svjedodžbe su se dijelile tek kasnije, no u Okružnoj osnovnoj školi „Katarina Zrinski“ u Serdahelu toga dana zajedno je priređeno opraštanje i dodjela svjedodžaba.

Opraštanju u osnovnoj školi ne pridaje se tolika važnost kao u gimnaziji ili u srednjoj školi iako dijete čak osam godina boravi u osnovnoj školi i tijekom tih godina uvelike se razvije i fizički i psihički, a usvoji i golemo znanje. Ako se prisjetimo da od samog učenja računanja, čitanja i pisanja dijete stiže do matematičkih jednadžaba, definicija iz kemije i fizike, upozna se s biološkim sustavom svijeta i čovjeka, s prošlošću kroz povijest i mogli bismo još nabrajati koliko prozora otvara djetetu osnovna škola na koji će moći graditi u daljem školovanju. No kada se učenici opraštaju od ustanove, oni ne razmišljaju o tome, nego o prijateljima, učiteljima i roditeljima od kojih se moraju oprostiti najesen kada će krenuti u neki drugi grad školovati se.

Osmi razred s 33 učenika opraštao se od škole u kojoj su se po hodnicima i učionicama vijali, tukli, svadali, a i lijepo slagali, gdje su mnogo toga skupa proživjeli, opraštali se od nastavnika s citatom Stipana Blažetina „Djetinjstvo je vječno! Vrza se, vere, vrluda virovima Bitisanja, I vječno se vraća!“ znajući da opraštajući se od osnovne škole, pomalo se opraštaju od bezbrižnoga djetinjstva u kojem su roditelji i pedagozi uvijek bili uz njih.

U ime osmog razreda oprostila se *Tamara Tišler* zahvaljujući na brizi nastavnica, roditeljima i razrednici *Moniki Balažin*, s čijom je pomoći nastala prava zajednica, koja ih je odvela u mnoge krajeve: Šopron, Beč, Alpe, Szolnok, Sjeverno sredogorje, Zadar, na taborovanja u Valkonyu, Zalakaros, na biciklističku turu, na klizanje, u kino, kazalište, pripremila ih na natjecanja i još mnogo sadržaja im nudila, što nikada neće zaboraviti. Svečane trenutke opraštanja izmijenio je veseli završni tulum, na koji je razrednica pripremila iznenađenje pozvavši sumartonske tamburaše. Veselica se trebala završiti malo prije nego inače jer sutradan se putovalo na posljednji zajednički izlet u Orfű.

Dacima najstarijeg razreda obratila se i ravnateljica *Marija Bišković Tišler* dajući im još neke savjete uz torbicu te je nastavila sažimanjem protekle, 2007/2008, školske godine.

Okružna škola u Serdahelu okuplja učenike iz Mlinaraca, Pustare, Sumartona i Serdahela, no ima učenika i iz Petribe i Letinje. Ove školske godine pohađalo ju je 163 školaraca. Njihov prosjek ocjena iznosi 3,8 (u to nisu uračunati rezultati 1, 2. I 3. razreda), 12 učenika je završio godinu s odličnim rezultatima.

Učenici s razrednicom

Ustanova svake godine dodjeljuje priznanje „Najučenik“ godine. U 2007/2008. godini „najučenici“ su postali troje iz osmog razreda: *Marijana Tanai*, *Tamara Tišler* i *Stjepan Turul*, koji su preuzeli priznanje za primjerno vladanje, odlično učenje i vrlo aktivno sudjelovanje na državnim natjecanjima. Osim priznanja dodijeljene su knjige onim učenicima koji su tijekom godine odlično učili i sudjelovali u društvenim aktivnostima svoje ustanove. Dobitnici knjiga i spomenice jesu: *Fanni Kutasi*, *Erik Hegediš*, *Bernadeta Turul* iz 1. razreda, *Lili Kočmaroš*, *Vivijen Ribarić*, *Aleksandra Šoš* iz 2. razreda, *Balint Balažin*, *Viktor Balažin*, *Rihard Radi* iz 3. razreda, *Dominik Šimon*, *Dalma Vuk* iz 4. razreda, *Bence Tišler*, *Patricija Pintarić*, *Dora Tanai* i *Balin Žigulić* iz 5. razreda, *Tomica Kočiš*, *Či-la Jagarić* i *Petra Jalšek* iz 7. razreda te *Vivi-jen Vuk* i *Ladislav Rodek* iz 8. razreda.

Beta

Baloni odlete kao i učenici

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovačič
iz Fičehaza

Iz školskog lista Čmelice serdahelske osnovne škole

Ima jedan razred – 7. razred

Ja sam visok dječak. Imam duge ruke i duge noge. Ja nisam debeo. Imam kratku, smeđu kosu. Nosim naočale. Imam okruglo lice, male plave oči, mali nos i velike crne obrve. Ja sam uvijek dobre volje. Volim razgovarati s mojom razrednicom. Ja sam iskren i društven. Malo sam i borben i marljiv dječak.

Blaž Bodiš

***

Ja sam mlada djevojka. Imam 13 godina. Imam smeđe oči i dugu smeđu kosu. Visoka sam, imam vitak stas. Moj horoskopski znak je Vaga. Volim harmoniju, volim kad me svi vole. Volim društvo i prijateljice. Ja sam vesela cura. Jako sam iskrena. Katkad sam ljubomorna.

Aleksandra Hederić

***

Ja imam smeđu gustu kosu, velike duge obrve, crne trepavice i velike smeđe oči.

Moj nos je velik, usne su mi crvene, lice mi je okruglo. Ja sam mršav, imam samo 56 kg. Nisam visok, noge imam velike. Uvijek sam veseo. Svime se zadovoljim, čak i sitnicama. Ne volim lagati, varati, a pogotovo krasti. Ponekad napravim gluposti, ali trudim se ispraviti svoje greške. Volim doma pomagati. Ja mislim da ni sam bahat. Ukratko, takav sam ja.

Nikola Takać

***

Ja sam niska i vitka. Imam dugu plavu kosu i zelene oči. Imam okruglo lice, crvene usne, duge trepavice i guste obrve. Moj horoskopski znak je Jarac. Ja sam marljiva i pametna. Ne volim kompromise i ne gubim lako glavu.

Petra Jalšek

***

Ja sam momak iz Serdahela. Imam 13 godina. Imam vitak stas, smeđu, kratku kosu i smeđe oči. Lice mi je pjegavo. Imam lijep osmijeh. Dobar sam prijatelj i imam mnogo prijatelja. Volim glazbu i sviram gitaru. Nisam strpljiv, često idem za svojom glavom. Ne volim kad me kritiziraju. Volim biti u središtu pažnje. Jako volim moju obitelj.

Atila Pinterić

***

Imam smeđu kosu i zelene oči. Moje lice je lijepo i nasmijano. Ja sam pametan i dobar učenik. Imam vješte ruke i umjetničke sposobnosti. Ja sam pošten, iskren, ali pomalo lijen jer katkad ne napišem domaću zadaću.

Kristijan Novinić

***

Ja sam visok dječak. Imam velike, smeđe oči i kratku kosu. Talentiran sam, ali ne volim učiti. Imam mnogo prijatelja i prijateljica. Volim razgovarati, igrati nogomet i voziti motor.

Nogomet igram u Sumartonu, nogometaš sam kluba Napred. I tamo imam mnogo prijatelja. Društven sam, volim ljude i lijepe cure.

Tomica Kočiš

Suradnja za sigurnost „Balaton 2008“

Republika Hrvatska i Republika Mađarska 1997. godine potpisale su Sporazum o suradnji na području zaštite od prirodnih i civilizacijskih katastrofa. Sporazum obvezuje obje strane na provođenje aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja pripadnika civilne zaštite, vatrogasaca i drugih pripadnika spasilačkih ekipa i stručnjaka, a jednako tako organiziranje i obavljanje zajedničkih vježbi za zaštitu i spašavanje. U okviru te suradnje, u svibnju su održane zajedničke vatrogasne vježbe zračnih i zemaljskih snaga Mađarske i Hrvatske pod nazivom Balaton 2008 koja se održavala kraj Balatonberénya. Organizator vježbe bila je Glavna uprava za zaštitu od katastrofa Republike Mađarske.

Kanader leti iznad požara

Sprečavanje katastrofe na cesti

*Letači u društvu umirovljenog letača
Marka Kovača*

Cilj zajedničkih vježbi bila je provjera postupanja operativnih snaga zaštite i spašavanja, provjera procedura prelaska državne granice snaga koje pružaju međunarodnu pomoć u katastrofama, mogućnost za usklađeno djelovanje snaga iz susjednih država na terenu, i postupci zajedničkog vođenja te izvršavanja različitih zadaća. U vježbi je sudjelovalo 400-ak osoba, iz 39 vatrogasnih jedinica, sa 70-ak vozila. Uz nazočnost brojnih vatrogasnih postrojba iz Zalske i Šomodske županije, te javnih vatrogasnih postrojba iz Koprivnice, Đurđevca, Virovitice, Ivanić-Grada, Zadra i Križevaca, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo sudjelovalo je u vježbi s kanaderom CL-415 i helikopterom MI 8-MTV.

Na tiskovnoj konferenciji glavni vatrogasni zapovjednik Mladen istaknuo je osnovne ciljeve vježbe: uvježbati i uskladiti standardne postupke zapovijedanja, nesmetanoga prelaska granice u kriznim situacijama, koje zahtijevaju točno usklađivanje svih uključenih ustanova obiju država. Prilikom požara, poplava, potresa ili nekih drugih prirodnih katastrofa, ne smiju postojati granice koje bi spriječile pomoć susjedu iz regije u nevolji naglasio g. Jurin.

To je potvrdio i dr. Árpád Muhoray, doravnatelj Glavne uprave za zaštitu od katastrofa R. Mađarske te dodao da su hrvatske postrojbe bolje pripremljene za gašenje većih požara, a mađarske snage mogu

pokazati neke nove načine spašavanja na cesti, otklanjanja tehničkih katastrofa.

Nakon tiskovne konferencije slijedila je vježba koju je promatralo mnoštvo ljudi. U gusto naseljenom području, u turističkoj regiji jezera Balatona izbio je veliki požar, prijeteći katastrofa, a prestrašeno stanovništvo koje živi u naseljima u blizini požarišta prisiljeno je na evakuaciju. Vatra se proširila i prema međunarodnoj prometnici. Mađarske vatrogasne snage, unatoč naporima u svladavanju požara, prisiljene su potražiti pomoć od kolega iz susjedne Hrvatske, pograničnih hrvatskih županija. Na kraju se pozivaju i hrvatske zračne protupožarne snage i tada je helikopter MI 8 prevezao pripadnike interventnih vatrogasnih postrojba na mjesto događaja, te kanader, koji leti do Balatona po vodu i u niskom letu izbacuje ju na prostor obavijen gustim dimom. Usput na cesti zbog dima dogodi se prometna nesreća, sudari se osobno vozilo s kamionom i iz tankera teče otrovni plin, u autu su zaglavili ozlijeđeni putnici. U spašavanju su pomogle postrojbe iz Jegerseka i Kaniže. Najveću pozornost pobudili su letači kanadera i helikoptera MI 8 MTV. Mjesto na kojem se odvijala vježba, u neposrednoj blizini jezera, bilo je idealno za prikaz rada kanadera, od uzimanja vode, preko prilaznja požarištu do samog čina gašenja. Erih Mirošničenko, letač kanadera, i Dominis Miron, letač tehničar iz Zadra, sudionici tih vježbi, govorili su o podacima.

Kanader CL-415 teži 21 tonu, vodu uzima pri brzini glisiranja od 130-ak km/h. Ukupan put prevaljen po vodenoj površini iznosi 1340 m, a od toga vodu uzima na dužini od 410 m. U 12 sekundi uzme 6137 litara vode, što se ne čini velikom količinom, ali učinkovitost mu je golema. npr. ako se požarište nalazi desetak kilometara od obale, kanader u sat vremena može obaviti desetak bacanja, što je ukupna količina od 60-ak tisuća litara vode.

Hrvatski su vatrogasci prošloga ljeta ugasili više od 2300 požara i zaustavili više od 80 posto svih požara još dok je vatra bila na području manjem od pet hektara. Inače letenje kanaderom nije lako jer treba raditi po različitim uvjetima, od uzimanja vode na vodenim površinama do požarišta gdje je velik dim, pa je vidljivost vrlo loša.

Pridruživši se letačima, glavni vatrogasni zapovjednik Ivica Markač sazeo je vježbu na Balatonu, koja je potpuno uspjela, te odao priznanje svim sudionicima, s obje strane granice, ujedno je zahvalio na bespriječnom gostoprimstvu domaćina vježbe.

Beta

Državni hrvatski nogometni turnir „Stipan Pančić”

Na temelju inicijative glavnog organizatora dosadašnjih – desetog, odnosno drugog Državnog nogometnog turnira „Stipan Pančić”, Hrvatske manjinske samouprave na Majdanu (Kősbánya) te budimpeštanske Hrvatske samouprave, 31. svibnja, u subotu, s početkom u 10 sati, na sportskim terenima u Ihászovoj ulici (X. okrug), ukrašenim nacionalnim zastavama Republike Mađarske i Republike Hrvatske, nakon intonacije dviju državnih himni, članove osam momčadi, goste iz Hrvatske, inače prvake, dobitnike prijelaznog pehara, momčad iz Trogira (zbratimljenoga grada XI. okruga), Vinkovaca (zbratimljenoga grada X. okruga) i Koroda te tuzemne sudionike: iz Budimpešte I, Bevanda benda – Budimpešta II, Dušnoka, Kačmara, Santova i Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, pozdravio je domaćin, gradonačelnik mjesne samouprave Lajos Verbai.

S mnogima sam imao čast sresti se, stoga mislim da su ove momčadi prihvatile poziv zato što su se dobro osjećali u našoj sredini. Nadam se da će se pridošli novi prijatelji športa i ubuduće, nagodinu rado odazvati pozivu na turnir. Ova sportska prigoda istovremeno glasi o sportskom natjecanju i prijateljstvu. Naime, kako sam i prošlih godina imao prilike pratiti ta zbivanja, na našim sportskim terenima odvijala se ozbiljna i žestoka borba, na razini prave hrvatske nogometne igre. U zadnje vrijeme ovaj sportski događaj ujedno je povod da se s pijetom sjetimo zajedničkog nam prijatelja, bivšega hrvatskog zastupnika našega okruga *Stipana Pančića*, stoga vas molim da mu minutom šutnje odamo zasluženu čast. Stipan Pančić mnogo je učinio i pridonio razvoju dobrih odnosa i prijateljstva dvaju susjednih naroda, Mađara i Hrvata, zato mi u mjesnoj i hrvatskoj samoupravi smatramo da se ova sportska tradicija, pod njegovim imenom, nastavi – rekao je poželjevši uspješno natjecanje gradonačelnik Lajos Verbai.

U ime Hrvatske samouprave grada Budimpešte i hrvatskih samouprava na Majdanu, Novom Budimu i ostalih zajednica (XIII. i V. okrug), te hrvatske tvrtke Agrokor koje su sudjelovale u organizaciji i financiranju ovogodišnjeg turnira, nazočne momčadi pozdravila je i predsjednica Anica Petreš-Németh: Želim vam izraziti našu dobrodošlicu i hvala gospodinu gradonačelniku na srdačnim uvodnim riječima. Koristeći se prilikom, ujedno bih željela posebno pozdra-

viti goste iz Republike Hrvatske, točnije zamjenika gradonačelnika grada Vinkovaca, gosp. Željka Ilića, predsjednika Vijeća mađarske nacionalne manjine grada Vinkovaca, gosp. Jánosa Káposztu, predstavnika naselja Koroda, s velikom ljubavlju roditelja iz Santova, *Stipana Pančića*, koji je i lani bio nazočan na turniru posvećenom njegovu sinu, našem dragom prijatelju, kolegi u školi i kolegi u samoupravnim djelatnostima među Hrvatima. Okupljenu momčad i goste također je pozdravio i otac Stipana Pančića koji je izrazio svoje osobito zadovoljstvo i čast što može sudjelovati na ovome sportskom događaju. Kako je rekao, to ujedno svjedoči o odavanju poštovanja njegovome jedinom sinu koji je činio za hrvatstvo na prosvjetnom, kulturnom i sportskom polju, na koga su oni, s majkom zajedno, veoma ponosni. Na ukrašenom stolu, među peharima nalazila se i svijeća sjećanja koja je gorjela od početka do kraja nogometnog natjecanja. Kako je Stipan Kovačev priopćio, natjecanje će se odvijati na dva usporedna terena, što je značilo da će na terenu „A” zaigrati Korodani, Santovci, Dušnočani i budimpeštanska Bevanda bend, a na terenu „B” Budimpešta I, Veleposlanstvo, Trogir i Kačmar. Tako je uza sportske suce Tibora Feketea, Dominike Megyeri i poslije pomoćnog suca Branka Kovača otpočelo nogometno natjecanje. Na terenu „A” u prvoj skupini se nadmetala momčad iz Koroda i Santova, a na terenu „B” natjecali su se Budimpešta I i Veleposlanstvo. Dok su trajale utakmice, u prostranom i krasnom vrtnom ozračju Doma narodnosnih samouprava i civilnih udruga na Majdanu, pripremalo se za ugošćavanje naših sportaša, uza zaslužne porcije paprikaša, i zahlađeno „pivce za živce”. Našla se tu i Matina harmonika, pa je jeknula i pokoja naša omiljena narodna.

U popodnevним satima, oko četiri, završetkom nogometnih natjecanja, došlo je do svečanog čina predaje osvojenih mjesta odnosno pehara. Predsjednica Anica Petreš-Németh, na temelju konačnih odluka sudaca, obznanila je postignute rezultate. Prvo mjesto s prijelaznim peharom ovoga puta pripalo je pobjednicima iz Dušnoka, drugo uz pehar osvojila je momčad iz Trogira, a treće mjesto pripalo je momčadi Budimpešte I. Uručena je posebna nagrada – također prijelazni pehar – obitelji Pančić, a za najšportskiju igru momčadi Bevanda benda.

Ovogodišnji nogometni Državni turnir „Stipan Pančić” u odnosu na prošlu godinu proširen je s dvije momčadi. Čestitke pobjednicima i svim sudionicima uputio je predsjednik Hrvatske manjinske samouprave X. okruga Mate Filipović, koji je svakoj momčadi poklonio nogometnu loptu. Nadmetanje je završeno, a druženje nastavljeno u spomenutom vrtu.

Marko Dekić
Foto: Kričković

Natječaj

Neprofitno poduzeće Croatica Kft. raspisuje natječaj za upošljavanje revizora knjigovodstva s odgovarajućom stručnom spremom, od 1. srpnja 2008.

Prijave slati na sljedeću adresu:
Croatia Kft., 1396 Budapest, Pf. 495,
Nagymező utca 49.

ZAGREB – Vlada Republike Hrvatske, njen Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine Republike Hrvatske od 19. do 21. lipnja organizira međunarodnu konferenciju o prekograničnoj suradnji nacionalnih manjina na Brijunima. Konferenciji će sudjelovati mnogobrojni domaći i strani predavači među njima i predstavnici vladinih tijela zaduženih za manjinsku problematiku iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Češke, Italije, Kosova, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije.

Nogomet – EURO 2008

Hrvatska ostvarila plasman u četvrtfinale

Nakon što je hrvatska nogometna reprezentacija u skupini B Europskoga prvenstva, koje se održava u Austriji i Švicarskoj, pobjedama protiv Austrije 1 : 0, Njemačke 2 : 1, već prije trećeg kola i susreta s Poljskom, koju je pobijedila s 1 : 0, uvjerljivo osigurala prvo mjesto u skupini s maksimalnih devet bodova i ostvarila plasman u četvrtfinale, u petak, 20. lipnja, u Beču će za suparnika imati drugoplasiranu Tursku iz skupine A.

Strijelci za Hrvatsku bili su: Modrić (11-ac, Hrvatska–Austrija), Srna i Olić (Hrvatska–Njemačka) i Klasnić (Hrvatska–Poljska).

Poredak – B skupina

1. Hrvatska	3	3	–	–	4-1	9
2. Njemačka	3	2	–	1	4-2	6
3. Austrija	3	–	1	2	1-3	1
4. Poljska	3	–	1	2	1-4	1

Četvrtfinalni parovi:

19. lipnja Basel: Portugal–Njemačka,
20. lipnja Beč: Hrvatska–Turska,
21. lipnja Basel: Nizozemska–D2 i
22. lipnja Beč: Španjolska–C2.

Narodnosna narodopisna konferencija

U suorganizaciji Bačko-kiškunske županijske samouprave i Narodnosne zaklade Bačko-kiškunske županije, u Baji se 19–20. lipnja priređuje VII. međunarodni narodnosni narodopisni znanstveni skup s naslovom Narodnosne tradicije na području između Dunava i Tise. U četvrtak, 19. lipnja, u županijskome Narodnosnom domu u Baji, u 9 sati sudionike će pozdraviti Sándor Rausch, dopredsjednik županijske skupštine, a skup će otvoriti János Bárbh, predsjednik Narodnosne zaklade Bačko-kiškunske županije. U okviru znanstvenoga skupa o tradicijama narodnosnih zajednica na spomenutom području, prvoga dana u popodnevnom programu naznačene su i tri teme o bačkim Hrvatima: Zoltan Feher (Baćino) održat će predavanje o molitvi zornici rackih Hrvata u Baćinu, Mišo Mandić (Čavolj) o crkvenom redu sjedenja bunjevačkih Hrvata u Čavolju, a gostujući predavač iz Vojvodine István Silling izlagat će o ponjavci, ženskoj tkanini šokačkih Hrvata koja se nosi u crkvu. Znanstveni skup završava u petak, 20. lipnja, priepodnevним izlaganjima, s daljnjim zanimljivim temama. Kao što je bilo i prijašnjih godina, očekuje se da će sve znanstvene studije biti objelodanjene i u obliku prigodnog izdanja.